

عنوان مقاله:

شواهدی از نظام فتودالی دوره ساسانی در شمال شرق ایران (با استناد به آثار محوطه بندیان درگز و محوطه های نوبافته ساسانی در دشت درگز)

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 10، شماره 37 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

نورالدین مهدی قائم پناه - دانشجوی دکتری باستان شناسی دانشگاه تربیت مدرس

علیرضا هژبری نوبری - استاد بازنشسته باستان شناسی دانشگاه تربیت مدرس

سید مهدی موسوی کوهپر - دانشیار باستان شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

جواد نیستانی - دانشیار باستان شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

شناخت ما از فتودالیسم دوره ساسانی به عنوان نظامی سیاسی-اجتماعی که مبتنی بر زمین داران نسبتاً بزرگ است، غالباً بر اساس مطالب موجود در نوشته های مورخین سده های نخست اسلامی ایجاد شده و اطلاعات باستان شناسی در این زمینه بسیار کم رنگ است. پژوهش حاضر سعی بر آن دارد تا باهدف شناخت ساختار سیاسی-اجتماعی دشت درگز در دوره ساسانی و درک جایگاه محوطه باستانی بندیان در این نظام، از خلال نتایج و داده های به دست آمده از مطالعات باستان شناسی در دشت درگز، شواهدی از فتودالیسم ساسانی در منطقه شمال شرقی ایران را ارائه دهد. شیوه مورد استفاده در این پژوهش به لحاظ هدف، بنیادی و از نظر روش میدانی و نحوه گردآوری داده ها نیز اسنادی و کتابخانه ای است. بر این اساس، برای دستیابی به هدف پژوهش، به تحلیل آثار به دست آمده از محوطه بندیان و مقایسه این محوطه با برخی از دیگر استقرارهای ساسانی در دشت درگز پرداخته شده است. با استناد به نتایج حاصل از مطالعات صورت گرفته، این پژوهش سه محوطه ساسانی دیگر در دشت درگز را به عنوان محوطه های هم رتبه با بندیان و محل استقرار فتودال های درجه دو دوره ساسانی (دهقانان) معرفی می نماید که دارای ویژگی های مشابهی هستند. اهم این ویژگی ها عبارت اند از: شواهد اداری محدود و نه چندان باکیفیت، عدم وجود استحکامات دفاعی، بالاتر بودن کیفیت و کمیت پراکنش مواد فرهنگی در سطح این محوطه ها و همچنین فرم و موقعیت فضایی این تپه ها به صورت مجموعه ای از آثار معماری یکپارچه و فشرده که به طور مستقل از بافته ای تاریخی هم دوره و پیرامونی شان در میان هسته های کشاورزی منطقه قرار گرفته اند.

کلمات کلیدی:

بندیان، فتودالیسم، دهقانان، دوره ساسانی، دشت درگز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030424>

